

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus XIII. Argumentum. Parocho in associatione cadaverum, an liceat ingredi Ecclesiam Patronalem existentem intrà ejus limites translata cum universitate bonorum ad Exemptos, cùm stola, & Cruce ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

scopus ante hujusmodi translationem Ecclesie Patronalis ad dictum Monasterium ibi administrabat eleemosynas, & oblationes, deputabat harum Collectores, & Perquisitores, ac exigebat redditionem rationis bonorum, & onerum Missarum; ea ratione, quia vigore hujus translationis diminutum non fuit in dicta Ecclesia Patronali jus Episcopale, juxta secundam conclusionem ex his Canonibus in *Commentario* deductam.

- 13 Hinc respondendo ad ea superius in contrarium allata. Non quicumque usus Quæstorum, seu Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum fuit per Concilium Tridentinum abolitus, & ablatum, sed solum pravus usus illorum Quæstorum, & Collectorum eleemosynarum, qui facultate sibi concessa abutebantur, nimium, qui in prædicationibus de Reliquiis, & Indulgentiis mendacia plura aspergebant. *Fagnan. in cap. Cum ex eo de pœnit. & remiss. num. 18. & seqq. ibique Gonzal. num. 2. R. P. D. meus Petra in Comment. ad Constit. 16. Innocentii IV. sess. unic. num. 1. to. 3. pag. mibi 171. Pignattell. consult. 12. num. 1. tom. 8.*
- 14 Nec dici valet, quod Ecclesia hæc Patronalis translata ad Monasterium B. exemptum titulo emptionis, aut donationis universitatis bonorum, cui est annexa, sit exempta à jurisdictione Episcopi, quia per hanc translationem ipsa non acquisivit hujusmodi exemptionem, sed solum effecta fuit dependens à Monasterio quoad præsentationem, seu nominationem Cappellani, quæ simplex dependentia apta non est reddere eandem Ecclesiam exemptam. *Rot. in Firmana jurisdictionis 10. Maji 1700. S. Parum refragante, coram Reverendis. Molines, minufque adversatur resolutio Sac. Congregationis Concilii in dicta Briſſinorien. exemptionis, & eleemosynarum, ibi enim agebatur de Ecclesia pleno jure unita Monasterio, videlicet in spiritualibus, & temporalibus quoad omnia exercenda. Unde non mirum si resolutum fuit, quod deputatio Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum, & exercitium aliorum actuum*
- 15 *in dicta Ecclesia spectet ad Abbatem, & non ad Episcopum, cum illa verba præbeant Abbati illius Monasterii, cui facta fuit unio, facultatem exercendi omnia,*

ea, quæ respiciunt spiritualia, vel temporalia. Abb. in cap. de Monachis num. 9. de præben. Rot. decis. 62. num. 5. & 6. par. 15. rec. & decis. 858. num. 1. coram Cerro.

ARGUMENTUM.

Parocho in associatione cadaverum an liceat ingredi Ecclesiam Patronalem, existentem intra ejus limites translata cum universitate bonorum ad Exemptos, cum Stola, & Cruce elevata, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere, & exigere quartam funeralem pro cadaveribus ibi tumulandis?

SUMMARIUM.

- 1 *Parochus associans cadaver in Ecclesia Regularium tumulandum, cum horum interventu, non desert propriam Crucem, sed incedit sub Cruce eorundem Regularium.*
- 2 *Regulares si velint associare cadaver tumulandum in eorum Ecclesia debent convenire in Ecclesia Parochiali, si vero nolint associare, debent illud expectare ante januam propriæ Ecclesie, non autem per vias.*
- 3 *In associatione cadaveris tumulandi in Ecclesia Regularium, si interveniat Capitulum Cathedralis, vel Collegiata, tam Parochiani, quam Regulares incedere debent sub Cruce ejusdem Capituli.*
- 4 *Capitulum Ecclesie Cathedralis occasione associationis, & tumulationis cadaverum in Ecclesia Regularium, potest illam ingredi cum Stola, & Cruce erecta.*
- 5 *Parocho in associatione cadaveris non licet ingredi Ecclesiam Regularium cum Stola, & Cruce erecta, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere.*
- 6 *Opinio Pignattelli, & Caroli Antonii de Luca non est approbata.*
- 7 *Parocho non licet exigere quartam funeralem pro cadaveribus in Ecclesiis Regularium tumulandis. Amplia, ut num. 9.*
- 8 *Concilium Tridentinum cap. 13. sess. 25. de reform. quæ Monasteria, & Ecclesias comprehendat?*
- 10 *Parochus occasione funerum potest ingredi Ecclesiam Patronalem translata cum universitate bonorum titulo hujus em-*

- emptionis, aut donationis ad exemptos cum Stola, & Cruce erecta, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere, ac exigere quartam funeralem.
- 11 Translata Ecclesia Patronali unâ cum universitate bonorum ad exemptos, non minuitur in ea jus Parochiale.
 - 12 Vendita universitate bonorum, cui sit annexum juspatronatus, hoc transfertur in emptorem, seu ejus heredem, & n. 18.
 - 13 Annexio juspatronatus Castro, ex quibus non probetur, & excludatur, & n. 14. & 15. & n. 21. usque ad 25.
 - 16 Juspatronatus non transit in Legitimatarium cum legitima, & n. 19.
 - 17 Congrua, seu assignamentum Cappellano debitum, an pro parte spectare possit ad heredem universalem, ad quem transit juspatronatus cum hereditate, & pro parte ad legitimatarium, & n. 26.
 - 20 Annexio juspatronatus est concludenter ab allegante probanda.
 - 27 Prohibita à Fundatore alienatione Cappella sub pena caducitatis, an ea alienata, incurratur hujusmodi caducitas.
 - 28 Unita Ecclesia cum suis juribus, per hanc unionem ipsa dicitur translata cum suis juribus.
 - 29 Juspatronatus dicitur jus proprium Patronorum, non verò Ecclesie.
 - 30 Translatis à Patrono omnibus, & singulis bonis, cum omnibus, & singulis juribus, transfertur etiam Ecclesia materialis eidem bonis annexa, & juspatronatus, & num. 32.
 - 31 Ecclesia respectu aedificii, situs, & ornamentorum dicitur esse in hereditate profana, & in hominum commercio.
 - 33 Hereditas est quid universale continens omnia bona, & jura Testatoris.
 - 34 Juspatronatus est quid personale, & ab hereditate distinctum.
 - 35 Relatio efficit, ut relatam sit in referente cum omnibus suis qualitatibus, adeo ut unica ex utroque fiat dispositio.
 - 36 Jus presentandi potest esse penes unum de familia, licet juspatronatus sit penes heredes ejusdem familie.
 - 37 Presentatus ab existente in possessione presentandi est instituendus. Limita ut n. 38. Amplia ut n. 39. & n. 43. & 44.
 - 40 Existens in possessione presentandi respectu unius beneficii annexi Castro, dicitur etiam existere in possessione presentandi

Pars II.

respectu alterius beneficii eidem Castro pariter annexi.

- 41 Quando juspatronatus est annexum Castro non transit in Creditorem possidentem dictum Castrum jure pignoris conventionalis, vel jure Creditoris nullum transferentis dominium directum, neque utile; secus si sit translatum dominium, quia licet revocabile sit per luitionem, hoc non operatur, ut usquequo dominium non revocetur possessor non sit verè Dominus, & presentare non possit, & nu. 42. & nu. 45. 47. 48.
- 46 Juspatronatus imputari non potest in satisfactionem debiti.
- 48 Juspatronatus transit in Emptorem universitatis bonorum cum pacto redimendi, in Creditorem deliberatarium durante anno luitionis, in usufructuarium durante usufructu, in Uxorem possidentem bona Mariti pro satisfactione sue dotis, & in Conductorem durante locatione.

CASUS XIII.

Defuncto Titio, & electa sepultura in Ecclesia Patronali A. translata unâ cum universitate bonorum ad Monasterium B. exemptum. Parochus in associatione illius cadaveris intendebat ingredi dictam Ecclesiam existentem intra limites propriæ Parochiæ cum Stola, & Cruce elevata, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere, & exigere quartam funeralem pro cadaveribus ibi tumulandis. Quæro, an Parochus possit exercere hujusmodi actus in dicta Ecclesia Patronali?

In hac quæstione, ut clarius procedatur, præsertim quoad ea, quæ concernunt actum associationis cadaverum sejungenda sunt certa ab incertis. Igitur inter cætera animadverto associationem cadaverum illorum defunctorum, qui elegerunt sepulturam in Ecclesia Regularium fieri posse. Primò, per solum Parochum. Secundò, per Parochum cum interventu illorum Regularium, in quorum Ecclesia sepeliendum est cadaver. Tertiò, cum interventu eorumdem Regularium, & Capituli, sive Cathedralis, sive Collegiatae.

I Quæstio præsens non procedit in associatione cadaveris tumulandi in Ecclesia Regularium cum horum interventu; Quoniam

niam in casu, quo Regulares spontè, vel invitati velint intervenire, & associare cadaver in eorum Ecclesia tumulandum, Parochus non defert propriam Crucem, sed incedit cum Cruce earumdem Regularium, quia associantes funus debent incedere sub Cruce illius Ecclesiæ, ad quam corpus defertur sepeliendum, juxta resolutiones Sac. Congregationis Rituum in *Baren.* 29. *Julii* 1616. apud *Nicol. in fofcul. verb. sepult. num. 13.* & in *Fossunen.* 21. *Julii* 1645. in *responsione ad secundum apud Monacell. formul. legal. for. Eccles. par. 1. tit. 5. formul. 7. num. 38. Matthæuc. offic. Cur. Eccles. quoad exequias cap. 20. n. 9. Barbof. de Offic. Paroch. par. 3. cap. 26. num. 78.* Regulares tamen in hoc casu debent convenire in Ecclesia Parochiali, vel in Ecclesia ubi reperitur per modum depositi cadaver, & nullatenus expectare possunt Parochum per vias, aut ad domum defuncti, & si nolint intervenire, & associare, cum non possint cogi ad exeundum à propriis Ecclesiis ad effectum associandi cadavera in eisdem sepellienda, juxta sensum Sacræ Congregationis Rituum in *Senogallien. die 22. Junii* 1675. & Episcoporum, & Regularium in *Auximana* 17. *Augusti* 1708. debent illud expectare ante januam propriæ Ecclesiæ, ut docent *Dian. in tract. de Regul. resol. 239. num. 1. Barbof. ad Concil. cap. 13. sess. 25. de reform. num. 12.* & de *offic.*, & *potest. Paroch. par. 3. cap. 26. num. 63.* & *seqq. Lezzana in Sum. Regul. tom. 1. cap. 12. n. 41. vers. ad quartum*, & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii, me *Studente* apud R.P.D. meum *Ansidæum in Tudertina funerum* 8. *Augusti* 1716. ubi contendente Parocho *Oppidi Massæ Fratres Tertii Ordinis S. Francisci Conventus B. Mariæ de Pace* in Ecclesia Parochiali convenire debere pro associatione cadaverum, quæ ad Ecclesiam dictorum Regularium tumulanda deferuntur, examinatum fuit dubium -- *An PP. Tertii Ordinis S. Francisci Conventus Pacis Terræ Massæ occasione, qua cadavera Parochiæ dicti loci in eorum Ecclesia tumulantur, debeant prius convenire in Ecclesia Parochiali, vel liceat illa expectare per viam, & ante januam eorum Ecclesiæ Regularis* -- cui responsum fuit -- *Affirmativè quoad primam partem, si Regulares velint associare cadaver, &*

licere tantum expectare ante januam Ecclesiæ, non autem per vias, quatenus nolint associare.

3 Nec procedit in associatione cadaverum cum interventu Regularium, & Capituli Cathedralis, vel Collegiæ; quia Parochus nec etiam in hoc casu defert propriam Crucem, sed tam ipse, quam iidem Regulares convenire debent ad Ecclesiam Cathedralis, & deinde ob reverentiam debitam dignitati, & præmiæ, qua pollet Cathedralis super omnibus aliis Ecclesiis inferioribus Diocesis, omnes incedere ad Ecclesiam earumdem Regularium tumulantem sub Cruce ejusdem Cathedralis, cujus Capitulum poterit cum illa erecta ingredi dictam Ecclesiam Regularium, sed post ingressum non potest assistere exequiis cum dicta Cruce, sed adhibenda est Crux Ecclesiæ Regularium ad quos spectat exequias, & officium defunctorum celebrare. *Samuel. de sepult. tract. 1. disput. 3. controv. 3. conclus. 6. n. 39.* & decisum fuisse à Sac. Congregatione Rituum testatur *Monacell. formul. legal. par. 1. tit. 5. formul. 7. num. 37.* & *seq. Matthæuc. offic. Cur. Eccles. quoad exequias cap. 20. nu. 11. Ursaya par. 2. discept. Eccles. 14. num. 79. Rot. in Tranen. Præminentiarum super reservatis* 3. *Junii* 1715. *S. Consistit cum seq. coram Eminentissimo Scotto*, & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii, me *studente* apud R.P.D. meum *Petra in Ruben. juris funerandi* 29. *Julii* 1713. Ubi vindicante sibi *Capitulo Cathedralis Ecclesiæ Rubensis jus celebrandi Missas, & exequias, necnon Anniversaria recolendi, in quibuscumque Ecclesiis tam Regularium, quam Confraternitatum, & occasione funerum, eorum Ecclesias subeundi, Crucis vexillo erecto, contradicentibus, præcæteris PP. Dominicanis ejusdem Civitatis, deducta fuerunt ad examen sequentia dubia Primò -- An PP. Dominicanis Civitatis Ruben. liceat in propria Ecclesia celebrare Missas, Exequias, & Anniversaria, vulgo Terzi, Settimi, & Trigesimi, tam pro his, qui tumulati reperiuntur in dicta Ecclesia, quam extra, necnon alia, & quæcumque Anniversaria, & pro his elemosynam recipere, sive potius hæc omnia privativè spectent ad Capitulum illius Cathedralis in eadem Ecclesia PP. Domini-*

minicanorum -- Secundò -- An liceat Capitulo dicta Cathedralis occasione associationis, & tumulationis cadaverum in Ecclesia dictorum Patrum Dominicanorum eam ingredi cum Stola, & Cruce erecta, ibi facere funus circa cadaver in casu &c. -- Quibus responsum prodiit -- Ad primum affirmativè quoad primam, & negativè quoad secundam partem -- Ad secundum, quoad Crucem affirmativè, in reliquis negativè.

- 5 Sed quæstio versatur in associatione cadaveris, quæ fit per solum Parochum cum propria Cruce, quo casu respondendum videtur Parochum non posse amplius ingredi hanc Ecclesiam Patronalem translata cum universitate bonorum ad dictum Monasterium, cum Stola, & Cruce erecta, ibique dare ultimum vale, & Officium, & Preces defunctorum recitare, cum sit interdictus Parochis talis ingressus, & dare ultimum vale consistens in simplici benedictione, juxta resolutionem Sac. Congregationis Episcoporum, & Regularium, Ponente cl. mem. Eminentiissimo S. Clementis in Nullius, seu Aquinaten. juris sepeliendi 2. Augusti 1709. ad quartum intrà Ecclesiam Regularium, eam ratione, quia Parochus habet jurisdictionem supra defunctum solum usque ad januam Ecclesiæ Regularium, intrà autem Ecclesiam jurisdictionis supra eundem defunctum est penès Regulares, non autem penès Parochum, ut docent Novar. in Summ. Bullar. comm. 91. num. 1. Barbof. ad Concil. sess. 25. cap. 13. num. 23., & 32., & de offic. & potest. Paroch. par. 3. cap. 26. num. 74. & seq. Lantusch. in Theatr. verb. exequia num. 8., & 9. Tamburin. de jure Abbat. tom. 1. disput. 15. quæst. 17. num. 21. Card. de Luc. de Regul. disc. 1. num. 53. Amostaz. de causis piis par. 2. lib. 6. cap. 3. nu. 24. Pasqualig. in observat. ad Lauren. de Franc. num. 1791., Advocatus Ursaya (vir maxime accuratus, & in matrimonialibus, ac criminalibus optimè versatus, ut testantur ejus opera) discept. Eccles. par. 2. discept. 14. n. 9. & seqq. & n. 79., ubi refert quamplures resolutiones S. Congregationum Episcoporum Concilii, & Rituum.
- 6 Minimè attentis nonnullis Doctoribus contrarium tuentibus, nimirum Pignattell. consult. 48. num. 20. tom. 3. Carol. Anton. de Luc. ad Gratian. discept. 298. num. 1. sententibus posse Parochum occasione fu-

nerum ingredi Ecclesiam Regularium, cum Stola Superpelliceo, & Cruce erecta, dummodo ipse exequias non peragat supra defunctum. Quoniam horum opinio non est amplexa, nec approbata, præsertim à Sac. Congregatione Concilii, à qua in Lauden. funerum 2. Maji 1711. Cum prætenderent Parochi Civitatis Laudæ occasione associationis cadaverum contumulantorum in Ecclesia Conventus S. Marci PP. Carmelitarum Discalceatorum eam ingredi cum Cruce, & intrà eandem dare ultimum vale, proposito inter cædubio -- An liceat Parochis in associatione Cadaverum ingredi Ecclesiam PP. Carmelitarum Discalceatorum cum Stola, & Cruce elevata, & intrà Ecclesiam dare ultimum vale, vel potius eisdem Parochis liceat dare ultimum vale extra Ecclesiam, eam, ut supra non ingredientibus: responsum fuit negativè quoad primum, & affirmativè quoad secundam partem relat. etiam per Ursayam ubi supra num. 133., ubi licet contrarium impressum reperitur, hoc tamen evenit per errorem, & defectum Impressoris, quibus infeliciter sunt subjecti ferè omnes Auctorum libri.

- 7 Quoad quartam funeralem videtur etiam dicendum non posse Parochum illam exigere à Rectore præfata Ecclesiæ Patronalis, uti supra translata ad Monasterium occasione funerum defunctorum, qui in ea sepeliuntur, stantibus privilegiis, & exemptionibus à solutione quartæ funeralis à Summis Pontificibus eidem Monasterio, ejusque Ecclesiis concessis Pignattell. consult. 145. tom. 9.
- 8 Non obstat Concilium Tridentinum, cap. 13. sess. 25. de reform. ubi mandat persolvi quartam funeralem Ecclesiæ Parochiali non obstantibus concessionibus gratiis, privilegiis, etiam Mari magno nuncupatis; Quoniam distinguendum est inter Monasteria, seu Ecclesias aut loca, quæ ante annos quadraginta à die publicationis Concilii erant solita solvere quartam funeralem Parocho, non obstantibus privilegiis in contrarium, & inter Monasteria, seu loca, quæ ante annos 40. non erant solita solvere quartam, aut quæ fuerunt fundata ab anni 40. citra vel post publicationem Concilii. Concilium Tridentinum in hoc decreto comprehendit ea Monasteria, seu Ecclesias, quæ

quæ ante annos 40. erant solita solvere quartam, & disposuit, quod ista continent etiam in futurum in hac solutione quartæ funeralis, non obstantibus privilegiis in contrarium; non verò comprehendit ea Monasteria, seu Ecclesias, quæ ante annos 40. à die publicationis non erant solita solvere, quartam, vel quæ sunt fundata à 40. annis citra, aut post publicationem Concilii; uti est Monasterium, de quo agitur, quod fuit fundatum à 40. annis citrà post publicationem Concilii; ista enim loca habentia privilegium non solvendi non debent solvere quartam, juxta declarationem S. Pii V., de qua in ejus *constitutio* la 41. §. *Quartam*, quam sequuntur *Gallebart. in dicto cap. 13. sess. 25. num. 1. ibique Barbof. num. 2., & seqq., & de offic., & potest. Episcopi par. 3. alleg. 86. num. 17. Rot. decis. 84. n. 4. post Tamburin. de jure Abbat. tom. 3. & juxta resolutionem S. Congregationis Concilii in Rossanen. 21. Septembris 1594. relata. à Gallemart. ubi supra. Quod procederet etiam si Rector Ecclesiæ Patronalis post hujus translationem, aut Abbas præfati Monasterii persolvisset quartam Parocho, quia per hujusmodi solutiones, nec Rector, nec Abbas poterant præjudicare successoribus, aut Monasterio, & renunciare privilegiis ei concessis, ac etiam quia quæcumque possessio, quæ prætendi posset à Parocho inficeretur ab eisdem Privilegiis decreto irritante munitis *Pignatell. consult. 145. num. 9. tom. 9. Rot. decis. 179. num. 7. coram Roxas*, & ita resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in *Æstina quartæ funeralis 14. Junii 1710.*, non obstante quòd à Patribus Minimis S. Francisci de Paula Civitatis Æstii, pro triginta quatuor cadaveribus in eorum Ecclesia tumulatis semper Parochis quartæ funeralis soluta fuerit, & non obstante, quòd eisdem Patribus fuerit concessa ab Episcopo facultas aperiendi sepulchrum in eorum Ecclesia cum clausula -- *sine præjudicio jurium Parochialium* -- Et novissimè in *Ampurien. quartæ funeralis 6. Junii 1716.* ubi prætendente Parocho exigere quartam funeralem pro cadaveribus tumulatis in Ecclesia S. Teclæ PP. Capuccinorum Oppidi Nulvi, tam ratione consuetudinis, quàm ratione præsentis jurisdictionis in dicta Ecclesia, con-*

traditentibus eisdem Patribus, & allegantibus amplissima privilegia eorum Ordini à Summis Pontificibus concessa, proposito dubio: *An debeat quartæ funeralis in casu &c. negativum* prodiit responsum.

10 Verum his omnibus non obstantibus, censeo in hoc casu posse Parochum occasione associationis cadaverum absque interventu Capituli Cathedralis, vel Collegiatæ posse ingredi hanc Ecclesiam Patronalem translata unà cum universitate bonorum, cui est annexa ad Monasterium B. cum Stola, & Cruce erecta, ibique dare ultimum vale, ac exigere quartam funeralem, cum Parocho habeat intentionem in jure fundatam exercendi jura, & functiones Parochiales in Ecclesiis sitis intrà limites propriæ Parochiæ, nisi Rectores earundem Ecclesiarum ostendant, aliquod clarum privilegium exemptum ab his actibus, juxta *Abb. in cap. dilectus de Cappell. Monach. nu. 4. 11. & 12. Card. de Luc. de Paroch. disc. 31. n. 4. & seqq. Rot. in Civitatis Plebis jur. Parochialium 6. Junii 1708. coram R.P.D. Ansaldo superius impress. Par. I. Can. I. Cas. IX. num. 28., & in Florentini quartæ funeralis 1. Decembris 1704. §. Resolutioni coram bo. me. Caffarello*, & dixi plenè ibi n. 4., & seqq.

Nec pro exemptione hujus Ecclesiæ Patronalis à supradictis juribus, & functionibus Parochialibus allegari potest illius translatio unà cum universitate bonorum ad dictum Monasterium exemptum, quia ut pluries supra dixi vigore hujusmodi translationis, eadem Ecclesia Patronalis non acquisivit exemptionem, sed solum subjecta evasit Monasterio,

11 quoad præsentationem Rectoris, & sicuti per eandem translationem, non diminuitur in ipsa jus Episcopale, juxta dispositionem horum *Canonum*, & secundam conclusionem in *Commentario* deductam, ita nec diminui debet jus Parochiale.

Post hæc scripta, & Typis mandata sequentes emanarunt S. Rotæ Decisiones concernentes materiam præsentium *Canonum*, quæ cum supradicta confirmant hic eas imprimi opportunum duxi. Primæ tres decisiones spectant ad *Casum II.* aliæ duæ ad *Casum IV.* pertinent, ubi quidem propria earum sedes fuisset, si prius mihi innotuissent.

R.P.D.

R. P. D. LANCETTA.

Viterbien. Cappellania.

Veneris 26. Junii 1716.

Informante tantum Iosepho Tano præsentato per D. Hieronymum de Alteriis ad unam ex Cappellaniis erectis à bo. me. R. P. D. Scipione Sanctacrucis in Oppido Castri Viani, Domini censuerunt constare de Jurepatronatus favore ejusdem D. Hieronymi, & ab eo deberi assignamentum Cappellaniis pro duabus ex tribus partibus, pro alia verò tertia parte deberi à D. Principe Gaspare ipsius patre.

12 Quodd enim Juspatronatus pertineat ad D. Hieronymum visum est in dubium revocari non posse, cum illud à March. Antonio de Sancta Cruce memorati Scipionis hærede, prævia approbatione, & licentia à san. mem. Clemente X. per speciale Chirographum eidem concessa, translatum, & cessum fuerit unà cum venditione ceterorum bonorum allodialium in eodem Castro, & Territorio existentium favore clar. mem. Principis Angeli de Alteriis, à quo D. Hieronymus tanquam hæres universalis causam habet ad *Text. in cap. 1. & cap. cum sæculum de jurepatr. & in Clement. plures eodem tit. Rota coram Buratt. decis. 183. num. 1. cum aliis in decis. 11. num. 17. coram bo. me. Benincasa.*

13 Absque eo quodd opponi valeat Juspatronatus prædictum annexum esse eidem Castro, ac potius pertinere ad D. Principem Gasparem illius Dominum, & Baronem; Assumptum enim assertæ annexionis non probatur in facto prout ceteroquin plene, & concludenter probandum esset, ut in specie respondit *Rot. decis. 885. num. 11. coram Emerix jun.* Immo vero potius excluditur, quia Juspatronatus reservatum fuit pro hæredibus, & successoribus, quæ sanè reservatio comprehendit hæredes, & successores universales, non autem hæredes, & successores bonorum particularium, ut alias ad excludendam annexionem hujusmodi dixit *Rot. dicta decis. 885. num. 12. coram Emerix.* Tum, & certius, quia antequam Castrum, & bona allodialia in potestatem Principis Angeli devenirent

cum divisim à separatis Dominis, possiderentur, Castrum videlicet cum jurisdictione Territoriale à Domo Ursina, & bona allodialia à Familia de Sancta Cruce, occurrentibus tamen vacationibus dictarum Cappellaniarum hæc solum ad illas præsentavit, imò, quod plus est, anno 1663. unam ex illis ad Castrum Petre Fortis auctoritate Apostolica transtulit scientibus, & patientibus Dominis de Ursinis ejusdem Castri Viani Dominis, & Baronibus, quod quidem ab ipsis permissum non fuisset, si juspatronatus feudo adnexum extitisset, cum hujusmodi jura honorifica certo pretio per se in æstimabilia, quando tamen feudo in sunt, illius valorem, & æstimationem maxime augeant ex adductis per *Cardinal. de Luc. de jurepatronat. disc. 2. num. 13. Rot. dec. 697. num. 3. par. 1., & dec. 46. n. 9. par. 9., & sæpe alibi.*

14 Præterea cum à DD. de Ursinis Castrum cum jurisdictione venditum fuerit Principi Angelo, nec verbum quidem fuit inter Partes habitum de dicto jurepatronatus, & è converso cum bona allodialia in eodem Castro, & Territorio existentia ab eodem Principe empta fuerunt Marchio Antonio de Sancta Cruce illorum venditor expressis verbis cessit, & transtulit in emptorem juspatronatus dd. Cappellaniarum, illa excepta, quæ ad Castrum Petre fortis jam pridem translata fuerit, & successivè occurrentibus Vacationibus idem Princeps emptor nominando, & præsentando ad dd. Cappellanas semper asseruit illas olim fuisse de jurepatronatus DD. de Sancta Cruce, nunc verò ad ipsum, & ejus hæredes pertinere vigore Instrumenti rogati per acta Belli Notarii A. C. sub die 20. Januarii 1674. quo mediante venditio bonorum allodialium celebrata fuit: Hujusmodi autem factum, & declaratio primi Acquirentis quantæ sit virtutis, & efficaciam nemo est, qui ignoret, ut in proposito advertit *Surd. conf. 305. num. 32., & seq., & conf. 351. num. 24. lib. 3. Rot. decis. 125. num. 7. par. 14. recent., & in puncto d. decis. 885. num. 16. coram Emerix jun.*

15 Neque adversus prædicta ullam vim facit, quodd tam in acquisitione d. juspatronatus, quàm in successivis nominationibus

tionibus à Principe Angelo factis, ipse assumpserit, atque adhibuerit titulum Principis Viani, nam cum ipse non expresserit se acquirere, & præsentare tanquam talis, dicta simplex enunciativa apta non est operari effectum assertæ annexionis optimè *Surd. conf. 423. num. 21. & 22. Rot. decis. 119. num. 11. par. 19. rec.*, neque censetur taxativè apposita, sed solum demonstrativè ad majorem honorificentiam, prout de facto in præsentationibus additus quoque fuit titulus *Ducis Montarani*, quamvis ratione hujus feudi nullum procul dubio jus quoad controversum Patronatum eidem Principi inesset, ut in his terminis advertit *Lotther. de re benef. lib. 2. quest. 9. à num. 54.*, & melius *Rot. in toties laudata dec. 885. nu. 15. coram Emer.*

Atque ex his penitus exclusa præten-
16 annexione juris patronatus cum feudo Viani possessio per D. Principem Gasparem, minus eidem suffragari posset, quatenus prætenderet tertiam saltem partem in dicto jure patronatus, quod post obitum Principis Angeli ejus Patris sibi adjudicari obtinuerit per Judices Compromissarios in causam legitimæ tertiam partem bonorum, & jurium hæreditariorum sub illius hæreditate cadentium; Quandoquidem cum legitima sit quota bonorum non hæreditatis, & legitimarius censetur solum particularis successor; jus patronatus idcirco tanquam jus hæreditarium non potuit in ipsum transire, sed cum ipsa hæreditate remansit favore D. Hieronymi universalis hæredis, ut discusso formiter articulo respondit *Rot. decis. 413. & decis. 560. num. 1. & 2. par. 12. rec.*

17 Et ex hac eadem ratione DD. desumpserunt fundamentum secundæ partis præcensitæ resolutionis; Nam cum assignamentum Cappellanis debitum sit onus infixum bonis à Marchione de Sancta Cruce venditis Principi D. Angelo, procul dubio solvi debet pro rata à possessoribus eorundem bonorum, & sic pro duabus ex tribus partibus à D. Hieronymo, & pro alia tertia parte à Principe D. Gaspare, nè aliàs iste subducto ejusmodi onere plus sua tertia parte in bonis hæreditariis Principis D. Angeli ejus Patris ex causa legitimæ consequatur; & de facto cum ad hanc rationem utrumque hæte-

nus suam ratam persolvisse constat, nemo eorum conqueri potest, quod eodem jure etiam imposterum censeantur juxta *Text. in l. fed. & Julianus S. Proinde ff. ad Macedon.*, & tradita per *Rot. in Laud. pensonum 4. Decembris 1715. S. Majorum coram Me.*

Et ita Josepho tantum informante, & jura D. Hieronymi à quo præsentatus fuit in præsentati deducente responsum fuit.

R. P. D. L A N C E T T A.

Viterbien. Cappellanix.

Luna 15. Martii 1717.

SUPPOSITIS hodie novo examini fundamentis decisionis editæ coram me die 26. Junii superioris anni, per quam in contumaciam D. Principis Gasparis de Alteriis declaratum fuerat: *Constare de jure patronatus favore D. Hieronymi ejus filii, atque ab eo deberi assignamentum Cappellanis pro duabus ex tribus partibus; Pro reliqua verò tertia parte deberi à D. Principe Gaspare*, DD. illam approbarunt quoad pertinentiam juris patronatus, sed in alium sensum abeuntes quoad emolumentum Cappellanorum, censuerunt istud in totum deberi à D. Hieronymo, atque ideo rescripserunt: *Standum esse in decis. juxta modum.*

Enimvero in eo, quod attinet ad controversum Jus patronatus firmiter subsistere visum fuit fundamentum illud præteritæ decisionis, quod cum agatur de Jure patronatus hæreditario translato per Marchionem Antonium, & Cardinalem Andream de Sancta cruce hæredes Scipionis fundatoris in clar. mem. Principem Don Angelum de Alteriis, prævia licentia, & approbatione speciali san. me. Clementis X. utique illud post obitum ejusdem Principis transire debuit in Hieronymum ipsius ex filio nepotem, & universalem hæredem in testamento institutum, *cap. 1. de jure patr. Clem. plures, & ibi Gloss. & Scribentes eod. tit.* cum aliis concordantibus, de quibus *Rota coram Emer. jun. decis. 885. num. 2. & 3.* non obstante, quod D. Princeps Gaspar tanquam filius memorati Principis Angeli obtinuerit sibi assignari per Judices Compromissarios in causam legitimæ tertiam partem bonorum, & jurium sub illius hæreditate cadent-

dentium: Nam ut præcisè responsum fuit in decisione Causæ §. *Atque ex his*, legitima est quota bonorum, non hæreditatis, & legitimarius censetur solum particularis successor; Unde jura honorifica, & patronatus cum sint jura hæreditaria in eum non transeunt, sed remanent cum ipsa hæreditate penès hæredem universalem, ut articulo formiter discusso aliàs respondit *Rot. decis. 413. & decis. 560. n. 1. & 2. par. 12. rec. & decis. 3. n. 27. & seqq. coram Ottobon. & decis. 9. num. 14. & decis. 11. num. 17. coram bo. me. Benincasa*, cum quibus omnino consonat *decis. 367. nu. 1. coram Emerix jun. ubi concordantes.*

Prout etiam neque obstare visum fuit aliud objectum, super quo acriter insistebant Defensores D. Principis, quòd nimirum Juspatronatus controversum sit annexum Castro Viani, ac proinde non ad alium pertinere possit, quàm ad ipsum D. Principem unicum illius possessorem, ex censura *Text. in cap. ex literis, ubi communiter Scribentes de jurepatr.* Præmissa enim certissima illa juris conclusionè, quòd ejusmodi annexio plenè, & concludenter ab allegante sit probanda, etiam quando agitur de Beneficiis sitis, ut in casu, intrà Castrum, vel in ejus Territorio, aliàs contra ipsam judicandum veniat, ut communiter firmant Doctores super eodem cap. *Ex literis*, & præsertim *Barbos. num. 2. Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 9. num. 54. Rot. coram Mant. decis. 164. num. 2. & decis. 198. nu. 4., & coram Emerix decis. 885. num. 10. & seqq., & in Composbellana Parochialis de Pardeffoa 2. Julii 1710. §. Primogeniali coram R. P. D. meo Falconerio, & 22. Junii 1711. §. Atque ex his coram Reverendis. Ansaldo;* Domini in hypothesi animadvertent illam non satis probari, imo potius excludi ex pluribus facti circumstantiis relatis in antecedenti decisione §. *Absque eo quod, & seqq.*

21 Et sanè ommissis iis, quæ ad hunc effectum deducebantur ex testamento postea condito ab eodem Scipione tanquam non aptis alterare qualitatem Beneficiorum jam priùs erectorum, quatenus asserta annexio desumebatur ex eo, quòd Scipio de Sanctacruce Cappellaniarum Fundator esset Dominus, & Possessor dicti Castri, ac talem se enunciaverit in Instrumento

Pars II.

foundationis, plana occurrebat responso, quòd cum Ipse non expresserit se fundare tanquam Baronem, & Dominum dicti feudi, simplex enunciativa ejusmodi dignitatis censetur demonstrativè apposita ad designandum gradum, & prærogativam ipsius Fundatoris, prout de facto in eodem Instrumento legitur quoque præpositus titulus Episcopi Cervientis, & sic apta non est operari effectum assertæ annexionis. *Lotter. dicta quest. 9. n. 56. & 57. Rot. decis. 53. num. 4. in fine par. 1. rec., & coram Emerix d. decis. 885. num. 15., & in dicta Composbellana Parochialis de Pardeffoa §. Primogeniali coram R. P. D. meo Falconerio.*

22 Quatenus verò eadem annexio arguebatur, ex quo in dicto Instrumento foundationis assignata fuerit Cappellanis portio panis, & vini de Mensa Domini, atque injunctum onus habitandi in palatio, & extra ipsum non pernoctandi sinè licentia Domini, colendique viridarium, sumptibus Patroni, ejusque fructus, & vas custodiendi pariter pro Domino; Argumentum diluebatur ex eo, quòd illa toties repetita Domini appellatio non erat perneceffe referenda ad dominium Castri, sed commodè intelligi poterat de dominio ipsius palatii, in quo continuo habitare, & viridarii, quòd colere debebant Cappellani, quòd satis est, ut probatio exinde desumpta dubia, & æquivoca reddatur, atque ideo attendenda non veniat. *Rot. decis. 77. num. 8. par. 14. & decis. 19. n. 6. par. 18. & coram Cerro decis. 493. num. 9.*

23 Omnino autem insubsistens erat aliud suppositum, quòd Fundator mandaverit celebrari Missam à Cappellanis hora, & loco à Barone præscribendis, quòdque Cappellani appellarentur Cappellani Baronis. Quamvis enim in dicta fundatione cautum fuerit, quòd volente aliquo ex dictis Cappellanis Sacrum peragere, tradatur illi pro quocumque Sacro certa, ac determinata elemosyna juxta qualitatem dierum festorum, vel ferialium, quòdque ea Missa sit ultra Missam celebrari debitam à Parocho, & respectivè à Cappellano Dominorum; Hic tamen loquendi modus neque ullam inducit celebrandi obligationem, sed potius eam excludit, ex deductis per *Rot. coram Seraphin.*

M m

raphin.

rabin. decis. 39. num. 3. & coram Peuting. decis. 53. nu. 69., & in recent. dec. 27. num. 3. par. 19. neque præfert, quod Cappellani denominentur Cappellani Dominorum, quinimo illos ab istis omnino separat, ac distinguit, virtute illius dictionis ultra, de qua Rota decis. 15. n. 7. par. 12. & decis. 418. n. 5. par. 19. rec.

Sed certius hæc omnia procedere videbantur, quia in exclusionem assertæ annexionis plura concurrunt validissima
 24 argumenta desumpta ex visceribus ipsius foundationis, & subsequuta uniformi observantia. Ac primò quidem se offert reservatio Jurispatronatus; quæ expressè legitur facta *pro hæredibus, & successoribus quibuscumque*, ac proinde necessariò comprehendit hæredes, & successores universales; neque ullo pacto restringi potest ad successores in feudo, qui sunt successores bonorum particularium, ut aliàs in proposito dixit *Rot. decis. 70. num. 16. par. 12. decis. 413. num. 11. par. 18., & magis in puncto coram Emerix dicta dec. 885. num. 12.* Secundò, hoc ipsum comprobatur alia valde notabilis reflexio, quod pro dote dictarum Cappellaniarum non quidem bona feudalia assignata fuerunt, sed census liber, & proprius ipsius Fundatoris, & ad eum pertinens non tanquam Baronem, sed uti privatam personam; Unde eò magis Juspatronatus dici nequit annexum Castro, & acquisitum Baroni, sed potius ceteri debet hæreditarium, & aptum transire in eos, in quos bona pro illarum dote assignata transissent, si pro tali dote collata non fuissent. *Rot. dec. 299. num. 10. par. 16. & decis. 19. nu. 5. par. 18. & decis. 662. num. 19. in fine par. 19. rec. & in dicta Compostellana Parochialis de Pardeffoa 2. Julii 1710. S. Quæ sanè in fine coram R. P. D. meo Falconerio.*

25 Denique ita declaravit subsequuta observantia; Antequam enim Castrum, & bona allodialia in eo existentia in potestatem Principis Angeli devenirent, illa divisim à duobus Dominis possidebantur; Castrum nempe cum jurisdictione Territoriali à Domo Urfini vigore cessionis per ipsum reportatæ à Camera Apostolica, quæ propter quoddam delictum Honiphrii Sanctacrucii illud Fisco addixerat; Arx verò, sive palatium cum ceteris bonis allodialibus ab ipsa familia Sancta-

crucia: Occurrentibus autem hoc tempore vacationibus dictarum Cappellaniarum, hæc solum ad illas præsentavit; imò, quod notabilis est; unam ex illis anno 1663. ad Castrum Petræ fortis auctoritate Apostolica transtulit, videntibus, & patientibus Urfinis ejusdem Castri Viani possessoribus. Ulterius quando iidem Urfini Castrum cum jurisdictione venderunt Principi Angelo nulla facta fuit mentio de dicto Jurepatronatus; Et è converso cum Marchio Antonius de Sanctacrucis Arcem, sive palatium cum ceteris bonis allodialibus eidem Principi vendidit, expressis, differtisque verbis cessum quoque, ac translatum fuit in eundem Principem Juspatronatus dictarum Cappellaniarum, illa excepta, quæ ad Castrum Petræ fortis jam pridem translata fuerat; Et successivè idem Princeps emptor, occurrentibus vacationibus, nominando, & præsentando ad dictas Cappellanas semper asseruit illas olim fuisse de Jurepatronatus DD. de Sanctacrucis, nunc verò ad ipsum, & ejus hæredes pertinere vigore ejus Instrumenti, quo mediante venditio bonorum allodialium celebrata fuerat. Quamobrem hæc stante ad eò præcisa, uniformi, ac longa observantia dictæ annexionis exclusivæ, nemo non videt quàm durum sit illam hodie prætere, sub debili obtentu quarundam levium conjecturarum, ut in specie respondit *Rot. decis. 314. sub nu. 4. par. 4. & decis. 70. num. 16. & 17. par. 12. & decis. 19. n. 7. par. 19. rec.*

26 Firmata itaque ex hæcenus deductis pertinentia Jurispatronatus favore D. Hieronymi, ac transeundo ad aliam resolutionis partem respicientem assignamentum Cappellanorum, quamvis DD. in præterita Causæ propositione crediderint, illud pro tertia parte deberi à D. Principe Gaspare sub fundamento, quòd illud esset onus infixum bonis hæreditariis defuncti Principis Angeli illius patris, quorum tertia pars ab ipso possidetur, ut latius firmat decisio Causæ *S. fm.* Hodie tamen audito D. Principe, factoque meliùs elucidato, censuerunt assignamentum prædictum in totum deberi à D. Hieronymo, quia revera onus prædictum non est infixum bonis possessis ab eodem D. Principe, sed est onus merè hære-

hæreditarium, tanquam susceptum, & accollatum à Principe Angelo in ipso Instrumento emptionis bonorum allodialium loco census ab initio assignati pro dote dictarum Cappellaniarum, unde omnino pertinere debet ad ipsum D. Hieronymum universalem hæredem, *leg. unic. C. ut action. ab hered. & in hered. Rot. coram Coccin. decis. 36. n. 4., & coram Dunozi. jun. decis. 658. num. 15., & melius coram Bich. decis. 55. num. 18. & seqq.* Non verò ad D. Principem Gasparem, cui in causam legitimæ ipsi debita in bonis paternis ex iudicio, & sententia Arbitrorum à Partibus non impugnata certa pars bonorum tradita fuit immunis, & exempta ab omnibus oneribus: unde illi omnino standum est, nè aliàs minus sua legitima consequatur, ut in puncto dixit *Rot. coram Bich. decis. 55. num. 21. & 22., & nullum in Jurepatronatus commodum sentiens, subire debeat incommodum solvendi emolumentum Cappellanis, contra regulam Text. in l. secundum naturam ff. de regul. jur. cum aliis notissimis concordantibus, de quibus Rot. decis. 46. num. 2. par. 16., & decis. 58. num. 1. par. 18. rec.*

Et juxta hunc modum utraque &c.

R. P. D. C E R R O.

Romana Fideicommissi.

Lunæ 22. Febr. 1717.

Fratres de Cia sub fundamento distractionis Cappellæ erectæ à Francisco Cia in Ecclesia Sanctæ Mariæ del Pisciarello Terræ Poli, ac aliorum bonorum, quæ pro cautela illius dotis à dicto Francisco fuerant relicta, putantes ad eorum commodum apertum fuisse non minus fideicommissum restitutorium, quam contraventionale ordinatum ab eodem Testatore occasione erectionis dictæ Cappellaniæ, petierunt sub die 29. Aprilis anni proximi elapsi à me proponi dubium -- *An danda esset immisso* -- quòd cum resolvi tunc non potuerit ob suffragiorum paritatem, in audientia diei 22. Junii subsequentiis decisum fuit sub responso negativo. Quapropter admissi ad beneficium novæ audientiæ hodie omnem restrinxerunt conatum ad solum fideicommissum contraventionale, ac propterea agnoscendo DD. illud rectè de per se

Pars II.

stare posse, secluso etiam fideicommissum restitutorio, ut aliàs monuit *Card. de Luca de fideic. disc. 143. sub num. 5.* sedulo examinatis rationum momentis, quæ pro illo Actoribus patrocinabantur, discedendo à priori opinione recefferunt à decisis.

27. Præfatus enim Franciscus in erectione dictæ Cappellaniæ cum constitutione determinatæ dotis, pro qua specialiter hypothecavit duas domos, & generaliter omnia, & universa bona ita præcepit -- *Item detto Signor Fondatore espressamente proibisce a tutti li suoi Eredi, e successori in infinitum Padroni pro tempore di poter in alcun tempo mai vendere, alienare, impegnare, o in qualsivoglia altro modo distraere la detta Chiesa, e Cappella con altre sue ragioni, sotto pena di caducità dal commodo di detta sua eredità da incorrersi ipso jure, & ipso facto per qualsivoglia pretesto, e causa anche qui non espressa &c. e venendo il caso (il che Dio non voglia) che alcuno di detti suoi Eredi &c. in avvenire mai per alcun tempo avesse tal intenzione di alienare &c. in tal caso la detta alienazione s'intenda nulla &c. e quello, che averà tal temerità di fare tal alienazione &c. in tal caso decadi dal commodo di detta eredità ipso jure, & ipso facto, come in effetto da adesso per allora lo diseredita, e non abbia alcun titolo, nè azione alcuna sopra la detta sua eredità, ed altro, che si contiene nella presente fondazione, ed in luogo suo succeda, debba, e vada, e cadi nell'altro più prossimo della linea, agnazione, e parentela di detta discendenza della Casa Cia.* Quamobrem cum in testamento deinde confecto, ratificato, ac approbato Instrumento dictæ foundationis hæredem scripserit Lucam fratrem, dum iste grandi contracto ære alieno in suos Creditores alienavit tam Cappellam, quam duas domos specialiter obnoxias oneri ejus dotis, unà cum omnibus aliis bonis hæreditariis, pari modo pro cautela dotis hypothecatis, statim factus fuit locus substitutioni contraventionali favore Actorum, uti proximiorum de linea, agnatione, & parentela, non expectata morte Alienantis; qui, sicuti in ipso momento alienationis privatus legitur omni commodo, & jure super prædicta hæreditate, ita illius existentia nequaquam impedit quominus ad subsequen-

quentes in gradu ob ejus contraventionem successio devolvatur, ut probant *Peregrin. de fideicom. art. 14. num. 8. Ciarlin. controv. 43. num. 6. & seqq. Capon. discept. 373. num. 10. Rota Lucen. apud Balduccium ad Ramon. decis. 36. num. 2. & seqq. lib. 2. Rota nostra in recen. decis. 205. nu. 2. par. 15. & in Cavallicen. bonorum 16. Junii 1704. §. Ex quibus coram bo. me. Caffarello, & in Romana domus, seu palatii 2. Decemb. 1707. §. Visa etenim coram bo. me. Omana, & 4. Februarii 1709. §. Descendendo coram Eminentiss. Scotto, & in Romana primogenitura de Cardellis 16. Martii 1711. §. Inficiari coram R. P. D. meo Crispo.*

Nec incurfus caducitatis sic à Testatore comminata evitari posse videbatur ex ea responsione, cum qua pertransit decisio, quæ revidetur §. Attamen, quòd nempe præceptum de non alienando restrictum fuerit ad Ecclesiam tantum materiale, id confirmando verbis illis -- *Ne tampoco farvi Convento* -- quasi ista Ecclesiæ solummodo materiali congruere debeant; Etenim assumptum istud undique subvertitur ab amplitudine verborum, quibus dicta prohibitio concepta fuit ibi -- *detta Chiesa, o Cappella con altre sue ragioni* -- Prædicta enim jura, quæ eodem modo cadunt sub præcepto de non alienando, sicut & ipsa Cappella, seu Ecclesia hanc restrictionem non admittunt, sed æquè illorum nuncupationem comprehenduntur etiam prædia, & bona dotalia, in quibus præcipuè consistere dicuntur jura ipsius Ecclesiæ, ad *Text. in leg. quid aliud 86. ff. de verb. signif. Barbos. app. 134. num. 10. Simon de Præi. de interpret. ult. volunt. lib. 2. solut. 4. num. 39. Rota coram Ninot. decis. 28. num. 9. Quemad-*
 28 *modum experimur in unione, quæ ubi facta legatur de Ecclesia cum suis juribus translata per ea dicitur Ecclesia cum suis bonis. Lopus alleg. 139. num. 10. & seqq. Rota coram Emerix jun. decis. 786. num. 2., & in recen. decis. 10. num. 2. par. 14., & decis. 49. num. 8. par. 15., & decis. 321. n. 2. par. 19. Prædicta enim verba -- nè tampoco farvi Convento -- stant ampliativè, nec tollunt præcedentem inhibitionem generaliter expressam de non alienando Cappellam cum suis juribus, cum species non restringat genus, sed addita censetur gratia majoris declarationis, juxta do-*

ctrinam *Bart. in leg. quasitum 12. §. si quis fundum sub num. 11. & seqq. ff. de fund. instruct. Gratian. discept. 692. num. 5. Rota coram Emerix jun. dec. 1272. n. 8.*

Atque ex ea universalitate verborum tollitur aliud objectum, quod verba illa -- *con altre sue ragioni* -- verificari possint in jure honorifico Patronatus; Præterquam quod enim nulla congrua ratio esset assignabilis cur prædicta jura Cappellæ potius verificari debeant in solo Jure patronatus, nec æquè complectantur cætera bona dotalia ejusdem Cappellæ, quando eorum generalitas potest utrumque comprehendere, per ea, quæ advertit *Rota coram Propatruo meo decis. 28. n. 12., & coram Benincasa decis. 144. num. 10., & in recen. decis. 251. num. 16. par. 19.* Attamen excluditur in universum ista interpretatio, quia cum verba illa -- *con altre sue ragioni* -- sint significativa domini favore Ecclesiæ, cui annectuntur, juxta monitum *Text. in leg. Quintus §. Argento ff. de auro, & argento legat.*, non possunt ullo pacto adaptari juripatronatus, cujus Ecclesia non est domina, quodque propterea dicitur jus proprium Patronorum, non verò Ecclesiæ, ut tradunt *Barbos. appell. 124. num. 31. Lamberini. de jurepatr. lib. 1. par. 2. q. 7. art. 1. nu. 5. vers. Non venire, Vivian. eod. tract. lib. 1. cap. 2. n. 2.*

At ubi pro incurfu caducitatis exposceretur effectiva alienatio Cappellæ, seu Ecclesiæ materialis, ac Juris patronatus nec ista revera deficeret; Nam cum fundator in erectione dictæ Ecclesiæ reservaverit sibi, ejusque hereditibus mansionem cum mobilibus in eadem Ecclesia, necnon stabulum ibi -- *Ad effetto, che dette stanze con detti mobili, e rimessa le possi sempre godere detto Signor Fondatore &c. e doppo di sè i suoi heredi, e successori, e perciò proibisce espressamente che detti mobili, e robbe*
 30 *non si possino mai vendere &c.* eo ipso quòd Lucas primus hæres cessit, & renunciavit generaliter favore Creditorum -- *Omnia, & singula ejus bona stabilia, mobilia, sementia, jura, credita, & actiones quas-cumque in quovis loco possit, & existen., & ad ipsum quomodolibet spectan., & pertinent. &c.* -- cum omnibus, & singulis eo-
 31 *rum juribus, jam distraxisse censetur tam Ecclesiam materiale, quæ respectu ædificii ejusque situs, & ornamentorum dicitur*

citur esse in hæreditate prophana, & in hominum commercio, ut testantur *Salgad. Labyrinth. Credit. part. 3. cap. 5. num. 48. Loter. de re Benefic. lib. 2. quest. 4. num. 14. Card. de Luca de jurepatr. disc. 53. n. 3. & in Miscell. Eccles. disc. 28. n. 12. & de Præmin. disc. 40. num. 9.*, quam prædictas mansiones unâ cum mobilibus, quæ veluti ipsius Ecclesiæ partes erant affectæ hypothecæ Creditorum, & expositæ illorum concursui, ad tradita per *Rebuff. in leg. verbum 181. vers. 14. ff. de verb. signific. cum aliis per Rot. in Firmana jurisdictionis super reservatis 15. Aprilis 1701. S. Non officiente coram Reverendissimo Molines Generali Hispaniarum Inquisitore.*

32 Quinimo ipsum Juspatronatus, quod in vim memoratæ cessionis ad eam amplæ de omnibus bonis, & juribus translatum dicitur in Creditores tamen nulla de eo facta fuerit specialis mentio, ut tenent *Vivian. de jurepatronatus lib. 4. cap. 4. nu. 16. & 17. Rota coram Bich. decis. 15. num. 4. & coram Benincas. decis. 90. num. 6. & in Urbanic. Canonatus 23. Januarii 1697. coram Reverendissimo dell'Olmo, & 20. Junii 1698. coram bon. mem. Pio impress. apud modernum Romanum discept. Eccles. 4. n. 84. & 95.*

Minusque caducitas valet excusari ex eo quod dicta alienatio facta à Luca interpretanda sit exclusivè ad bona illa, quæ sub pœna caducitatis alienari prohibebantur. Sumendo sic interpretationem benignam pro actu licito, ut excludatur illicitus; Etenim conclusio ista tollitur à circumstantia facti, dum Lucas ante generalem cessionem omnium bonorum, & jurium usque de anno 1712. alienavit in specie unam ex domibus assignatis profundo, & dote Cappellaniæ; Alteram verò ejusdem Cappellæ domum dotalem distinxit in generali cessione omnium bonorum, in cujus sequelam inclusit istam domum mediante indicatione, quæ sit per cedentem bonis, de qua *Scanerol. de Visit. Carcerat. lib. 3. §. 9. cap. 7. num. 2.*, & demum conclusio allegata in objecto non applicatur in nostra hypothese, ubi fundator jura Cappellaniæ, quæ alienari prohibuit non restrinxit ad certa tantum bona, sed extendit ad universa, ac ad jura hæreditaria, quæ generaliter hypothecare declaravit pro cautela dotis Cappel-

laniæ tam in Instrumento Foundationis, quàm in Testamento, in quibus terminis, cum prohibitio omnia complectatur, non intrat interpretatio eximendi ab actu alienationis bona prohibita, attentæ deficientia distinctæ speciei bonorum liberorum, & prohibitorum, *Bich. decis. 426. num. 7. part. 2. divers.* Atque ideo cum Lucas universa bona alienaverit, nullo justo colore excusari queit ab inflictæ pœna, cum institutus censeatur sub conditione resolutiva de non alienando, & hæres tamdiu designatus, quamdiu bona hæreditaria non alienasset, ad *Text. in leg. si legatum ff. de adimen. legat. Tancrediti consult. 10. num. 46. & seqq. Thesaur. decis. 270. num. 20.* in modum ut secuta contraventione, lex ipsa statim exequi dicatur voluntatem defuncti transferendo hæreditatem in substitutum *Ciarlin. contrav. 126. num. 54. & seqq.* cum aliis per *Rot. in dicta Romana Primogenituræ de Cardellis 16. Martii 1711. S. In altera cor. R. P. D. meo Crispo.*

Cum verò inexcusabilis undique redatur incurfus Lucæ in caducitatem, omnino irrelevantè ea reduci prætendebatur ad nudam amissionem juspatronatus, quasi fundator hæreditatis appellatione loqui intellexerit de solo juspatronatus; Intellectui enim isti nimis adversatur littera Instrumenti ex pluribus locis desumpta iuxta quam non semel, sed pluries expressit se caducitatem imponere ab universa hæreditate ibi -- *Sotto pena di caducità dal comodo della sua Eredità da incorrerse ipso jure, & ipso facto, come in effetto da adesso per allora lo disse-redita, e non abbia alcun titolo, nè azione alcuna sopra la detta sua eredità --* Quapropter de directo destrueretur dicta littera, ubi pro hæreditate intelligendum sit juspatronatus ob nimis patentem diversitatem inter unam, & alteram intercedentem, cum hæreditas sit quid universale continens omnia bona, & jura Testatoris *leg. nihil aliud 24. & leg. hæreditatis appellatio 119. & leg. hæreditatis appellatio 138. ff. de verb. signif.* jus verò patronatus sit quid personale, ac ab hæreditate penitus distinctum. *Lambert. de jurepatronatus lib. 1. part. 2. quest. 5. art. 14. num. 6. Rota in Mantuana Beneficii impress. apud eundem Romanum discept. Eccles.*

Eccles. 14. num. 32. & in Balneoregion. Beneficii 11. Januarii 1707. §. Qualitas coram Reverendissimo Kaunitz; Potissimum ubi non agitur de fundatore rudi, & idiota, sed sagaci experto utpote Beneficiato Basilicæ Lateranensis, quique propterea præsumitur, quòd sciverit quid appellatione hæreditatis, quidve nuncupatione jurispatronatus contineretur ad hoc, ut unum pro alio non usurpaverit, prout pro interpretandis Testamenti verbis indagandum esse monuit Card. de Luca de fideisomm. disc. 58. sub num. 2. vers. in proposito igitur in fine, Gobbius consult. 150. num. 32. & 33., Rota in dicta Romana Domus, seu Palatii 31. Januarii 1710. §. Nihil adversante coram R. P. D. meo Crispo.

Et de facto in suo proprio sensu fundatorem intellexisse nomen hæreditatis demonstrat superior pars Instrumenti foundationis, in qua mentionem fecit de duabus domibus assignatis in fundum Cappellaniæ ibi -- *Che le sudette case con tutti l'altri suoi beni, che lascerà nella sua Eredità* -- cum una pars dispositionis declaret quid appellatione hæreditatis senserit fundator in altera *Mantic. de conject. lib. 3. tit. 9. num. 5. & seqq., Rot. dec. 647. num. 34. part. 19. recent., & in Sulmonen. jurispatronatus 21. Januarii 1715. §. Hacque intelligentia coram R. P. D. meo Falconerio.*

Parumque relevat quòd, sicuti in erectione Cappellaniæ fundator non instituerat sibi hæredem universalem, ita dijudicandum non sit voluisse infligere poenam privationis totius hæreditatis, quæ regulare est quòd nec dari, nec auferri possit nisi per testamentum; Huic enim objecto occurrunt pariter verba ejusdem testamenti, in quo præfatus Franciscus ratificavit, & explicitè approbavit foundationem Cappellaniæ -- *Con tutti li patti, proibizioni, obblighi, & altro contenuti, & espressi nell'Istromento di essa fondazione, quale in tutto, e per tutto, ratifico, approvo, & accetto, e voglio che se gli dia la sua piena esecuzione nel modo, e forma, che in esso, e per tutto si contiene* -- ac propterea, cum prohibitio alienationis sub poena caducitatis ab integra hæreditate adjecta legatur in memorato Instrumento foundationis uti ratificata in testamento de super condito, in esse dicitur

in eodem testamento, ac si in isto fuisset
35 *expressè repetita, idque ex vi relationis, quæ efficit ut relatum ita inesse dicatur in referente cum omnibus suis qualitatibus, ut unica ex utroque quodammodo fiat dispositio ad Textus expressos in leg. asse toto 77. de hered. instit. col. si ita scripsero 38. ff. de cond., & demonstrat., & leg. institutio 10. ff. eodem, Capon. disc. forens. cap. 100. lib. 2., Mansus controuv. 315. num. 28., Rot. in recent. dec. 87. num. 4. par. 15., & in Romana, seu Reatina Fideicommissi 2. Decembris 1697. §. Hac enim argumenta, & 23. Januarii ejusdem anni §. At hujusmodi coram Eminentissimo Cardinali de la Tremoille, & in Reatina Fideicommissi de Vicentinis 14. Martii 1701. §. Neque coram Card. Scotto.*

Cujus relationis vis minus rectè declinari contendebar sub respectu diversitatis personarum, quæ invitantur in testamento, ab illis, quæ vocatæ noscuntur in instrumento foundationis, cum in isto jus nominandi ad Cappellaniam relictum fuerit Hieronymo filio Lucæ, quando in testamento Lucas reperitur hæres scriptus in omnibus bonis, & in universa hæreditate, qui vocatus non legebatur in foundatione Cappellaniæ: Quandoquidem, licet Lucas non fuerit invitatus ad jus nominandi in foundatione Cappellaniæ, non idcirco argui rectè poterat non fuisse ei relictum juspatronatus, nec fuisse in foundatione vocatum; Fundator enim declaravit velle Cappellaniam erigere -- *Per se, suoi eredi, e successori di qualsivoglia sorte in infinitum &c. della Casata, e Famiglia Cia in perpetuo* -- Unde, cum sit extra controversiam Lucam fuisse primum hæredem institutum in testamento, sit inde consequens fuisse itidem vocatum ad dictum juspatronatus, quod si jus nominandi fuit relictum Hieronymo filio Lucæ, hoc nil aliud infert, nisi quod fundator distinxit juspatronatus à jure nominandi, quòd tanquam effectus juspatronatus bene stare potest penès unum de familia, quantumvis juspatronatus insit penès hæredes ejusdem familiæ, ut in specie adverrunt *Vivian. de jurepatronat. lib. 1. cap. 3. num. 31., & lib. 5. cap. 2. nu. 3. Gonzal. ad regul. Cancell. gloss. 18. num. 92. Rot. coram Seraphin. decis. 456. nu. 3. & 4. & in recent. decis. 809. num. 13. part. 18., & in*

& in Alexanen. Beneficii 11. Aprilis 1712. S. fn. coram R. P. D. meo Aldrovando. Et ita utraque &c.

R. P. D. L A N C E T T A.

Leodien. Pastoratus.

Veneris 20. Martii 1716.

37 **P**ropofui hodie dubium *An Sententia Rotalis fit confirmanda, vel infirmanda*, & Domini confirmandam esse responderunt, quia, ut bene firmatum fuit in *decifione R. P. D. mei Falconerii 2. Julii 1714.* in præfenti Judicio vertente super institutione inter duos Præfentatos ad controverfum Pastoratum, illa omnino concedenda est Joanni, qui præfentatus reperitur à Barone Friderico poffeffore Caftri de Pettigny, & Ceffionario Odyliæ, quæ in ultima præcedenti vacatione, cum fubfequuto effectu præfentavit, juxta difpofitionem celebris *Textus in cap. confultationibus de jurepatr.*, quam in fimilibus controverfiis perpetuò fervat Rota, ut videre est in *recent. decif. 73. à num. 17. par. 11.*, & in *Oftunen. Beneficii 3. Decembris 1714. coram Eminentiffimo Scotto*, & in *Cremonen. Beneficii 4. Februarii 1715. S. Quandoquidem coram R. P. D. meo Cerro, & millies alibi.*

38 Absque eo quod ad evertendum dictum ultimum statum fuffragari valeat Ægidio Colliganti, vel quod ille fit dubius, & æquivocus, ex quo perpetuus Purleaux ultimus dicti Beneficii poffeffor illud à S. Sede impetraverit non tamquam ab Odyliæ præfentatus, fed tamquam devolutum, ob incapacitatem Laurentii nominati à Carolo Barone de Kerchem; vel quòd faltem cum hodie doceatur de pertinentia dicti Jurifpatronatus favore Vicecomitis Francifci à quo ipfe Ægidius præfentatus fuit, quæcumque Odyliæ, & Friderici quali poffeffio à proprietate, ac titulo abforbeat, ut fepe aliàs ad limitationem dicti *cap. confultationibus* refpondit Rot., & præfertim in *Matheranen. Parochialis 11. Januarii 1712. S. Quod autem coram R. P. D. meo Falconerio*, & in *Pifana Prioratus 11. Aprilis 1712. S. Atque id ipfum coram R. P. D. meo Anfaldo*, & *Bononien. Beneficiorum de Cafello 12. Decembris ejufdem anni coram R. P. D. meo Crifpo.*

39 Quòd enim attinet ad primam objecti partem, difficultas omnis removetur ex ipfo contextu literarum Apostolicarum, in quibus difertiffimis verbis primo loco enunciatur vacare Beneficium per obitum Lamberti illius dum viveret ultimi Rectoris, non obftante provifione reportata ab Ordinario per Laurentium, tamquam in ætate legitima non conftitutum, & forfan nulliter, & de facto præfentatum à memorato Carolo Barone de Kerchem, qui extra poffeffionem Domini loci de Pettigny, cui d. Iufpatronatus annexum reperitur, juris ordine fervato jam pridem expulfus fuerat; Deinde verò committitur officiali Epifcopi Leodien., ut eundem Pastoratum Apostolica Auctoritate conferat perpetuò Purleaux afferenti se (sunt eadem verba dd. literarum) à dilecto filio Ernesto Barone de Kerchem moderno dicta Ecclefia unico Patrono, seu dilecta in Christo filia Odyliæ de Dobblesheim moderna unica dicta Ecclefia Patrona, & in poffeffione domini dicti loci, ut etiam accepimus, exiftentibus ad dictam Ecclefiam, ut præfertur vacantem, intra legitima tempora præfentatum: Sicuti de facto verificato prius dicto Jurepatronatus, aliisque de jure, & juxta formam earundem literarum verificandis, fuit idem Perpetuus ad poffeffionem memorati Beneficii à dicto Officiali Commiffario immiffus, expulfo exinde Laurentio Oppofitore, atque in expenfis condemnato. Quamobrem in hisce rerum, factique circumftantiis tantum abest, ut dictus ultimus status, & quali poffeffio Odyliæ dubia, aut æquivoca dici valeat, ut potius ex oppofito magis clara, & univoca exoptari nequeat, utpote canonizata in contradictorio Judicio per fententiam Delegati Apostolici in exclusionem alterius Præfentati ab Auctore moderni Vicecomitis cum fubfequuta pacifica poffeffione ufque ad obitum Rota coram Celf. decif. 193. num. 9., & in *recent. decif. 269. n. 7. cum feqq. par. 15.* & in *Barchinonen. Parochialis del Prat. 13. Junii 1695. S. Nec relevat coram boni mem. Urfino*, & in *Mediolanen. Cappellania 9. Maji 1701. S. Et tanto magis*, & 5. Maji 1702. S. Non minori coram Eminentiffimo Priolo, & in *Melevitana jurifpatronatus 13. Januarii 1708. coram boni mem. Omaña.*

Eoque

40 Eoque certius quia idem evenisse constat respectu alterius Beneficii sub invocatione Sanctæ Catharinæ eidem Feudo de Pettigny pariter annexi, in quo anno 1699. excluso præsentato à dicto Carolo, institutionem obtinuit Præsentatus ab Odylia, qui non obstante lite ab initio mota adhuc hodie in ejus possessione perseverat; unde etiam si deficeret certus status controversi Pastoratus, satis esset in præsentis Judicio pro effectu manutentionis certa quasi possessio quoad aliud Beneficium ab eadem universali causa dependens, ut bene de more prosequitur dicta decisio præcedentis instantiæ §. Non obstante, & aliàs respondit *Rota dec. 820. num. 7. coram Emerix jun., & in Majoricen. Beneficii 11. Maji 1705. §. fin. coram bon. mem. Mutò, & in Frisingen. Decanatus 12. Junii 1711. §. Præsertim in fin. coram Reverendissimo Domino Molines Decano.*

41 Posito itaque ex his ultimo statu claro, & indubitato favore Odyliæ Austricis Friderici, qui Joannem præsentavit, descendentes Domini ad aliam objecti partem minùs Ægidio proficere concesserunt solitum diffugium ad titulum, & pertinentiam Jurispatronatus, sub obtentu, quòd memoratum feudum de Pettigny, cui illud reperitur annexum, non jure domini, sed simplicis, tantum pignoris in Odyliam translatum fuerit à dicto Carolo Vicecomitis Auctore pro relevatione molestiarum illi illatarum super Terra de Naderharen, quòdque per consequens jus præsentandi unà cum dominio tam utili, quàm directo dicti Castri semper remanserit penès Carolum debitorem atque ejus successores, ex literali dispositione *Textus in cap. cum Bertoldus de sententia, & re judicata*, ubi cavetur quòd si Villa, cui sit juspatronatus annexum pignori detur, jus præsentandi in Creditorem non transit, quia fructus præsentationis est pretio inæstimabilis atque ideo in sortem debiti, cum pignus luitur, imputari non potest, ut bene ibi explicat *Gloss., & Innocent., & post eos Lambertin. de jurepatronat. lib. 1. part. 2. quest. 1. artic. 2. per tot.*, cum aliis adductis in præcedenti decisioe §. Nec relevante.

42 Fuit namque animadversum memora-

tam Odyliam pro relevatione dd. Molestiarum licèt de consensu Caroli, non sine tamen Magistratus, & Curia Feudalis auctoritate immiffam fuisse in actualem dicti Castri possessionem in vim cujusdam consuetudinis, sive remedii, quod apud Leodienses Gallico vocabulo *Saysina* dicitur, & quidem servatis omnibus in eo Judicio de more servandis: Quidquid autem sit; an Immiffio ejusmodi simplicem tantum detentationem ab initio in Odyliam transfulerit ad instar pignoris, & Immiffionis in Salviano, vel potiùs plenam possessionem, & dominium cum dictum verbum diversimode à nostratibus acceptum reperitur, & quandoque usurpatum fuerit pro injectione manus, & occupatione domini, ut in *cap. Clericis §. Nos igitur de Immunit. Eccles. lib. 6.* sicuti vulgo apud Gallos accipi testatur *Tiraquell. in tract. le mort saist le vis. declar. 1. num. 3.* Quandoque verò pro traditione possessionis, vt placuit *Cyno in l. in ea lege C. de condict. ob causam quem sequutus est Castren. in l. qui universas §. 1. in fin. ff. de acquiren. possess.* Illud utique certum est, quod cum Carolus dicto feudo judicialiter exutus fuerit, tamquam specialiter hypothecato in casu dd. molestiarum neque intrà terminum unius anni illud reluerit; Saltem ex tunc, consuetudine regionis attendita, quæsitum fuit Odyliæ dominium illius irrevocabile, ut firmat *de Mean. ad consuetudin. Leodien. observ. 544. par. 5. n. 1.*

Abque eo, quòd negari valeat possessionem prædictam judicialiter captam fuisse: Quamquam enim Carolus consensum suum illi præstiterit, cum tamen ad eum effectum adhibita fuerit Magistratus auctoritas, parvumque, ac magnum, præceptum interpositum, ac tandem servata omnia de more, & consuetudine in ejusmodi judicii servanda nullo modo censeri potest intrà limites privatæ, & extrajudicialis concessionis restricta, ad ea, quæ tradit idem *de Mean. loco supra cit. in fin.*, & priùs dixerat *obser. 301. per tot., & signanter n. 1.*

Et nihilominus quatenus etiam id admitti vellet, adhuc tamen cum de tempore, quo Vicecomes dicti Caroli debitoris successor Ægidium præsentavit jam lapsus esset alius terminus quadraginta-

anno-

annorum in Sayfinia conventionali ab eadem consuetudine ad reluendum præfixus, ejus præsentatio sustineri non posset, cum jam tunc Dominum d. Castri, unâ cum Jurepatronatus eidem annexo, ad Fridericum Odyliæ Creditricis cessionarium irrevocabiler pertinerere cœpisset, ut distinguendo inter unam, atque alteram speciem dictæ Sayfiniæ firmat citatus de *Mean. dicta observat.* 301. num. 1.

Quam quidem veritatem ipse quoque Vicecomes optimè agnovit dum successive anno 1711. ex propria persona, atque ex titulo cujusdam fideicommissi immisionem petiit, atque obtinuit adversus Fridericum super dicto feudo de Pettigay, ejusque pertinentiis, ac nominatim super juribus honorificis eidem annexis; Quod sane factum clarissimè demonstrat eadem jura honorifica, interquæ sine dubio memoratum juspatronatus continebatur, ex confessione ipsius Vicecomitis penès Fridericum ab eo conventum extitisse, ut bene observat *decisio præcedentis instantiæ* §. *Que omnia cum seqq.*

43 Tantum itaque abest, quòd ultimus status, & quasi possessio ab opposito titulo pertinentiæ, & juspatronatus absorberi valeat, ut potius ex supra deductis plurimum ab eo confoveatur: & tamen in præsentis Judicio sufficeret eandem pertinentiam aliquatenus dubiam esse, ad hoc ut interim Pastoratus adjudicandus sit Joanni, qui præsentatus reperitur à Patrono existente vigore ultimi status in clara quasi possessione præsentandi, ut pluribus adductis concordantibus respondit *Rota in Meleuitana juspatronatus* 31. Martii 1702. §. *Etenim coram Eminentiſſimo Scotto, & in Mediolanen. Cappellania* 25. Aprilis 1704. §. *ſin. coram Reverendiſſimo Domino Molines Decano, cum aliis in Firmana beneficiorum* 3. Junii 1715. §. *Non obſtat coram Me.*

Et ita utraque &c.

R. P. D. ROVAULT DE GAMACHES.

Leodien. Pastoratus.

Lunæ 12. Aprilis 1717.

O Bturni mutationem contigit hodie disputari coram me de viribus decisionis diei 20. Martii 1716. à R. P. D. meo

Pars II.

Lancetta in hac Causa editæ, & licet in audientia 11. Decembris anni proximi præteriti sine resolutione ab eodem propositum fuerit dubium -- *An sit standum, vel recedendum à decis.* -- nihilominus hodie Domini in *decis.* persistendum esse responderunt.

44 Quidquid enim sit de ultimo statu. quoad Juspatronatus Pastoratus controversi, tam in decisione, quæ revidetur, quàm in altera præcedentis instantiæ diei 2. Julii 1714. coram R. P. D. meo Falconerio adjudicatum favore Odyliæ Auſtriciſis Baronis Friderici, à quo in vacatione novissimè sequuta præsentatus fuit Joannes Gaye, Domini in hodierna propositione alteri firmiori fundamento adhæserunt, in citatis decisionibus quoque deducto, quòd nempe dictus Pastoratus cum sit de Jurepatronatus annexo dominio Castri de Pettigny, quod modò pertinet ad Fridericum, ab eodemque possidetur, jure meritoque institutio ad eundem Pastoratum danda sit Joanni, quem idem Fridericus in Rectorem præsentavit, excluso Ægidio Boulard nominato à Francisco Paulo Vicecomite de Freneau dictum Castrum non possidente, juxta *Text. apertum in cap. ex literis de juspatronatus, ibique Innoc. num. 2. Lambertin. de juspat. par. 2. lib. 1. q. 5. art. 11. num. 2. Vivian. eod. tractatu lib. 5. cap. 2. num. 18. Garz. de benefic. par. 5. cap. 5. num. 37. Rota in Reatina juspatronatus* 2. Maji 1710. §. *Quia posita coram R. P. D. meo Lancetta, & in Viterbien. Cappellania* 15. Martii proximi præteriti §. *Prout etiam coram eodem.*

In dubium autem revocari posse non videtur pertinentia dicti Castri ad Fridericum, cum illud à Carolo Guillelmo de Kerckem, cui occasione matrimonii anno 1655. contracti, assignatum fuerat à Francisco patre cum altero feudo de Nede-haren sub reservatione annui redditus florenorum 1500. favore Ernesti fratris, & viri Odyliæ ad istam, ob molestias passas super dicto feudo de Nede-haren in causam supradictæ annuæ præstationis prius recepto, translatum fuerit anno 1669. auctoritate Curie de Surice, quæ post editum magnum, & parvum decretum, juxta stylum illarum Partium pro concessione domini, & Saisfiniæ, triduo stetit in possessione ejusdem Castri, & in eam, ac Saisfiniam,

N n

finiam,

finiam, deinde immisit Odiliam, quæ ipsum Castrum postmodum cessit Ferdinanda ejus filia, seu Friderico viro; ambigi proinde nequit quin iste pro Domino habendus sit, ut probat decisio cor. R. P. D. meo Falconerio §. *Nulla sanè*, & *sequentibus*, & altera coram R. P. D. meo Lancetta §. *Posto itaque*, & *seq.*

45 Neque ex eo, quod Odilia possessionem hanc prædicti Castri acquisiverit, ex remedio à Leodiensibus nuncupat. *saisinia* prætendi potest, quod ipsa, & Fridericus ab ea causam habens nudam tantum detentionem ejusdem Castri acquisiverit jure pignoris, & in qualitate Creditoris, qui cum pignus pro Domino possidere diceretur, inde sequatur Jus patronatus unà cum dominio Castri, tam utili, quam directo, semper remansisse penes Carolum debitorem, ejusque successores, ad *Text. in cap. cum Bertoldus de sent. & re judic.* & tradunt *Canonistæ in cap. ex litteris de jurepatr.*, & præcipue *Fagnan. ibidem num. 8. & 15. Lambertin. de jurepatr. par. 2. lib. 1. q. 9. art. 9. num. 12. Vivian. eodem tractatu lib. 4. cap. 7. num. 1.* Certius verò id procedere objiciebatur, inspecto tum pacto inter Carolum debitorem, & Odiliam inito, restituendi illi Castrum, quando de suo credito satisfacti fuisset ex fructibus, tum natura dicti remedii, cujus vigore Creditor imputat in suum fructus rei saisitæ, ut tradit *Mean. ad consuet. Leodien. obser. v. 237. num. 5., & 240. num. 13. tom. 2., & ideo inferebatur, quod in Odiliam transire non potuit jus præ-*

46 sentandi dicto Castro annexum, cum illud, veluti quid spirituale, in satisfactionem debiti non imputeretur. *Gloss. in d. cap. cum Bertoldus verb. Patruus de sentent. & re judic. A Costa de privileg. credit. regul. 3. num. 109. circa finem; Merlin. de pignor. lib. 2. q. 22. num. 9. Pignattel. consult. Canon. 82. num. 97. tom. 9. Rot. coram Duran. decis. 298. num. 11.*

47 Placuit namque responsio, quod Creditor immixtus pro suo credito in possessionem rei debitoris jure saisiniæ non dicitur possidere nomine ipsius debitoris, ut accidit in pignoratario, seu salvianista, sed nomine proprio, cum efficiatur statim Dominus, non tamen irrevocabiliter, nisi post annum, si saisinia, ut in præsentem fuerit judicialis, & post 40. annos, si fuerit

extrajudicialis, seu conventionalis, ut testatur *cit. Mean. obseruat. 142. sub nu. 1. obseruat. 237. num. 5., & 7. obseruat. 240. vers. licet dominium* quo circa Fridericus ratione ipsius saisiniæ, ac dominii ex ea resultantis, rectè potuit ad Pastoratum, de quo agitur, præsentare juxta auctoritates supra relatas in §. *Quidquid in fine.*

48 Idque justum locum sibi vindicat, tamen si dominium istud esset resolubile per luitionem, quia ex ea resolvitur quidem dominium, & cessat possessio, at non etiam Creditor saisitus definit esse interim Possessor, & Dominus, ad effectum, præsertim præsentandi, antequam luitio sequatur, ut contingit tum in Emptore cum pacto redimendi, tum in Creditore adjudicatario, seu deliberatario durante anno luitionis de jure competente Debitori, tum in usufructuario durante usufructu, tum in muliere possidente bona viri pro suæ dotis satisfactione, tum demum in Conductore, in quibus omnibus casibus, quamvis Dominium sit resolubile per emptionem, luitionem, obitum, satisfactionem, & finem locationis, attamen d onec hæc non sequantur, illud sufficiens est pro præsentatione explenda, ut de Emptore cum pacto redimendi *Vivian. de jurepatr. lib. 4. cap. 7. num. 2. Rot. in Sulmonen. Benefic. 7. Maji 1714. §. Transfundo coram R. P. D. meo Falconerio*, de deliberatione, *Rot. in Melevitana jurispatronatus 29. Aprilis 1701. §. Quia coram Eminentissimo Card. de la Tremoille de usufructuario, Garz. de Benefic. par. 5. cap. 9. num. 22. de muliere tenentaria bonorum viri Fontanell. de pact. nuptial. claus. 7. gloss. 3. par. 4. num. 31. tom. 2., & de conductore cap. ex litteris de jurepatr. Pacion. de locat. & conduct. cap. 11. nu. 38., & 45. in fine.*

Quamobrem minus officii Odiliam, seu Fridericum imputare teneri fructus perceptos ex dicto Castro in suum Creditum ex vi conventionis à Carolo cum Odilia initæ, & vigore saisiniæ; Quoniam prædicta conventio non probatur ex informi documento allato; Specialis verò censura saisiniæ demandans dictorum fructuum imputationem, non excludit Dominium in possessore saisito, & per consequens, neque jus præsentandi utpote, quia illa procedit

procedit in hypothefi jam fequuta re-
lutionis faifinix, non autem faifinia duran-
te, aut elapfo termino ad illam reluen-
dam; In utroque enim ex his cafibus do-
minium rei faifinix quæfitum dicitur Pos-
fessori cum fola differentia revocabilita-
tis, & irrevocabilitatis, ut fupra proba-
tum eft; Immo verò cum Carolus Debi-
tor à cujus facultate pendeat d.faisiniam
mediante luitione revocare, eam nun-
quam revocaverit, omni procul dubio
relui, feu revocari amplius modo nequit
à Frenau, à quo Ægidius nominatus fuit
ad controverfum Pastorum, five quia
difti Caroli hæreditatem repudiavit ex
notatis per *Rota dec. 53. num.7. post Mer-
lin. de pignor., & in rec. decif. 613. per tot.
par. 19.*

Sive quia faifinia, illiusque dominium
post tanti temporis decurfum, longè ul-
tra annos 40., irrevocabile effectum fuit
quando cum agitur de faifinia judiciali
ufque ab anno 1669. fequuta, utique ad

hunc effectum fatis effet lapsus unius an-
ni, ut fuperioribus locis dictum eft non
obftantibus indultis à fatibus Leodiensibus
publicatis pro fufpentione faifinix ex
Caufa Belli, quo durante, & feptennio
post Pacem factam, in bonis faifitis,
tempus, & tempora non current pro
luitione.

Nam dicta indulta, providendo bonis
faifitis ab anno 1688., retrotrahi non pos-
sunt ad faifiniam Caftri prædicti antea fa-
ctum; ad *Text. in l. leges Cod. de legibus cap.
final. de constitut. Rot. coram Bich. dec. 109.
nu.8.* minusque tollere jus possessori, iam
quæfitum fuper ejufdem irrevocabilitate
*Felin. in cap. final. num. 11. verfic. primo
extra de Constitut. Innocen. in cap. statui-
mus num. 2. de major. obediens., Constantin.
ad Stat. Urb. in prælud. art. 4. n. 228.* cum
aliis relatis per *Rot. in Fulginaten. quarti
Dotalis 9. Aprilis currentis §. Minus vero
coram Me.*

Et ita utraque &c.

C A N O N X V I,

ALEXANDER III. Vintonien. Episcopo.

Illud prætereundum non duximus, quod si Laicus, Epi-
scopo inconfulto, Ecclefiam non vacantem concedit Re-
ligiofæ Domui, & postea cum vacaverit ad præfentationem
ejufdem Laici, Clericus ibi fuerit per Diocefianum Epifco-
pum institutus, prior concessio fecundam institutionem,
quo minus habeatur rata, & firma, non potest aliquatenus
impedire, cum illa concessio de jure nullius possit esse mo-
menti, tum quia de re non vacante facta est, tum quia Lai-
cus sine auctoritate Epifcopi nemini potest Ecclefias dare.
Licet Religiofo loco Juspatronatus conferendi liberam ha-
beat facultatem. Si verò Juspatronatus vacante Ecclesia,
Religiofo loco contulerit, & aliquis sine præfentatione Fra-
trum ejufdem loci fuerit in ipsa Ecclesia institutus, ejus se-
cundum rigorem juris est institutio irritanda.